

HET
GROOT

CÄEFÉ
BOEK
BELGIË

De selectie van
de biersommelier

Sofie Vanrafelghem

Fotografie

Björn Comhaire

Lannoo

Inhoud

België bierland, België caféland			11					
Overzichtskaart			12					
Dank je wel			13					
Lijst van de bieren			794					
WEST-VLAANDEREN								
1	Noorman	16	28	Le Trappiste	70	53	Het Waterhuis aan de Bierkant	122
2	Kaffee Tende	18	29	Café Rose Red	72	54	Dragòn	124
3	De Circus Brouwerij	20	30	Bierbrasserie & Café Cambrinus	74	55	Stadsbrouwerij Artevelde	126
4	't Kruiske	22	31	2be Bar	76	56	Trollekelder	128
5	Souffleur	24	32	De Garre	78	57	Dulle Griet	130
6	Kunstkroeg De Doedelzak	26	33	Bourgogne des Flandres	80	58	Gruutbrouwerij	132
7	Bierhuis De Mythe	28	34	't Brugs Beertje	82	59	Trappistenhuis	134
8	't Rusteel	30	35	Huisbrouwerij De Halve Maan	84	60	Bar Beenhouwer	136
9	In Den Grooten Moriaen	32	36	Gauthierz	86	61	Brouwbar	138
10	Basseville	34	37	In 't Nieuw Museum	88	62	Aba-Jour	140
11	Den Heksestoel	36	38	De Kelk	90	63	Dok Brewing Company	143
12	Kaffee Bazaar	38	39	Daverlo	92	64	Stroom Brouwers	144
13	St.-Arnoldus	40	40	De Hoptimist	94	65	De Planck	146
14	Øl Ieper	42	41	Streekbierenkaffee Rembrandt	96	66	De Geus van Gent	148
15	Brouwerij Deca	44	42	't Een en 't Ander	98	67	Rock Circus	150
16	't Molenhof	46	43	Brouwerij Maenhout	100	68	Kantien	152
17	In de Vrede	48	44	't Motje	102	69	Ganzerik	154
18	Bar Bernard	50	45	d'Oude Maalderij/The Mash	104	70	Brouwerij Haeseveld	156
19	Au Nouveau St.-Eloi	52	46	Bierkasteel / Michelles Pub & Brasserie	106	71	De Wilde Brouwers	158
20	't Hof van Commerce	54	47	In de oude Sint-Pieter	108	72	Huisbrouwerij Sint Canarus	160
21	De Dolle Brouwers	56	48	Brouwerij 't Gaverhopke	110	73	Herberg De Avonden	162
22	Brouwerij Sint-Idesbald	58				74	De Zandvlooi	164
23	Den Toogoloog	60				75	Sportpaleis	166
24	Botteltje	62				76	D'Oude Stokerij	168
25	Bierhuis Herman	64				77	Odnar	170
26	Havenhuis	66				78	Café Bonjour	172
27	Brouwerij Fort Lapin	68				79	Café Den Obus	174
						80	In Den Trap Op	176
						81	't Hol van Pluto	178
 				OOST-VLAANDEREN				

167	Brouwerij Den Druppel	350	197	In de Verzekering tegen de Grote Dorst	408	225	Brasserie de la Mule	460
168	Het Gasthuis – 't Bruine Café	352				226	1030 Café	462
169	Dubh-Linn	354	198	Café Paddenbroek	411	227	Le Barboteur – Biérothèque	464
170	Bij Pastoar Munte	356	199	Volkscafé De Cam	412	228	La Source Beer Co.	466
171	Het Moment – Brouwerij van Averbode	358	200	Café Den Haas	413	229	Zennebar/Brasserie de la Senne	469
172	De Biertempel	360				230	Nanobrasserie de l'Ermitage	470
173	De Leeuwenaer	362				231	La Porteuse d'Eau	472
174	Café-Brouwerij Nieuwhuys	364				232	Brasserie l'Égalité	474
175	In De Molen	366	201	À la Mort Subite	417	233	Dekkera	476
176	Het Brouwateljee	368	202	BrewDog Brussels	418	234	Moeder Lambic Original	478
177	Craywinckelhof	369	203	La Porte Noire	420	235	Dynamo – Bar de Soif	480
178	In den Rozenkrans	370	204	GIST	422	236	RamDam	482
179	Brouwerij de Coureur	373	205	Café Bebo	424	237	CoHop	484
180	Taverne Huisbrouwerij Domus	374	206	Het Goudblommeke in Papier	426			
181	Café Belge	376	207	Poechenellekelder	428			
182	De Metafoor	378	208	The Sister	430			
183	MALZ	380	209	Moeder Lambic Fontainas	432			
184	Braxatorium Parcensis Abdijbrouwerij Heverlee	382	210	Brasserie du Lombard	434			
185	De Smederij – Brouwerij Adept	385	211	Théâtre Royal de Toone / Koninklijk Theater van Toone	436			
186	Brouwerij De Kroon	386	212	Delirium Café	438	238	Café des Pêcheurs	488
187	Taverne De Met	388	213	À la Bécasse	440	239	Ferme de Mont-Saint-Jean/ Brasserie de Waterloo	490
188	Herberg De Zwaan	390	214	Le Cirio	442	240	Café de Paris	492
189	Bierhuis Oud Beersel	392	215	WOLF	444	241	Beer Therapy	494
190	3 Fontainen – Lambik-O-droom	395	216	Le Coq	446	242	Le Relais Saint-Martin	496
191	In de Oude Smis van Mekingingen	396	217	Brasserie Surréaliste	447	243	Belziq-Beer	498
192	De Kring	398	218	Café Bizon	448	244	Becketts	500
193	't Parlement	400	219	Monk Bar	451	245	La Crêperie Bretonne	502
194	Den Herberg	402	220	Chez Lutgarde	452	246	Le Brasse-Temps Louvain-la-Neuve	504
195	Wild Site – Brouwerij VAN'T Pajottenland	404	221	Brussels Beer Project	454	247	Altérez-Vous	506
196	De Bascule	406	222	Mazette	456	248	Beer Bar	509
			223	Bier Circus	457	249	La Galoute	510
			224	La Brocante	458	250	Café de la Lanterne	512
						251	Le Chalet de la Forêt	514
						252	Le Palais du Houblon	516

BRUSSEL

WAALS-BRABANT

253	Le Pèlerin	517
254	Chez Bobbi	518
255	La Couronne	520

LUIK

256	Le Vieux Haneffe	524
257	Le Vaudrée 3	526
258	Le Réfectoire de la Brasserie	528
259	L'Atelier Bières	530
260	La Grand Poste – Brasseries de Liège	532
261	Warzone	534
262	Le Pot au Lait	536
263	El Senor Duck Napo	538
264	Wild Lab Liège	540
265	Brasserie {C}	542
266	The Shamrock	545
267	L'Aigle d'Or	546
268	Aux Caves – Chez Willy	548
269	Le Petit Bougnat	550
270	Le Vaudrée 1	552
271	Le Vaudrée 5	553
272	Brasserie de l'Abbaye du Val-Dieu	554
273	Au Renouveau	556
274	Brasserie Grain d'Orge	558
275	Brasserie Saint-Georges	560
276	La Boule Rouge	561
277	Gorgées – Bar à boire	562
278	La Brasserie des Bobelines	564
279	Scotch Inn	566
280	Brasserie de Bellevaux	568
281	Peak Brewery/Belgium Peak Beer	571

282	Skihütte Biermuseum	572	297	Brasserie Lupulus	602
283	Brasserie du Vieux Pont	574	298	Machouffel	604
284	Misery Beer Co.	576	299	Brewpub Inter-Pol	606
285	Guinguette des Elfes	579	300	Les 3 Passerelles	608
286	L' Experiment'Ale	580	301	La Petite Fontaine	610
287	Les Caves de L'Avouerie	582	302	Saint James's Gate	612
288	Le Vaudrée 8	584	303	Le Quai Son	614
289	L'Elysée-Beaufort	586	304	Bistro Léo	616
290	La Merveille	588	305	Brasserie Lamborelle	618
			306	Soho English Pub	621
			307	La Galerie du Châtelet	622
			308	À l'Ange Gardien	624
291	Bistrot Julia	592	309	Le Chameleux	626
292	Les Mignéés	593	310	Cap 56	628
293	Le Jacquemart	594	311	La Vieille Ardenne	630
294	Le Concordia	596	312	Brasserie de Rochehaut	633
295	Beffely Hills	598	313	Le Pali	634
296	Brasserie d'Oster	600	314	Taverne Le Fût	636

LUXEMBURG

België bierland, België caféland

De Belgische biercultuur bruist en gist als nooit tevoren. De jongste vijf jaar groeide het aantal brouwerijen ook per tientallen aan. Een fijne evolutie. Zeker als je weet dat België ooit meer dan 3500 brouwerijen rijk was, een aantal dat in de 20ste eeuw tot onder de 100 wegzakte. Anno 2022 was het aantal brouwerijen alweer gestegen tot over de 400. België is zeker niet het enige bierland, maar uniek is wel dat je er een gevarieerd palet aan stijlen, soorten en smaken terugvindt. En dan heb ik het nog niet over onze fenomenale biergeschiedenis, de vele streekgebonden biervershalen, de artisanale familie-brouwerijen, de lokale biertradities enz

OOK EEN CAFÉCULTUUR

Bijna eenzelfde verhaal kan verteld worden over de Belgische cafécultuur. En hoewel het voor een horecazaak beslist niet evident is om te overleven in de huidige wereld, slagen veel cafés er toch in om stand te houden. Kwaliteit, innovatie en stielkennis blijken de sleutels tot succes te zijn. Mijn bewondering voor al wie in de horeca werkt, is de voorbije jaren alleen maar toegenomen. Dit boek zie ik dan ook als een eerbetoon aan hen. Want de kroeg blijft de plek bij uitstek om van een heerlijk bier te genieten.

DE 400 BESTE

Hoog tijd dus om de 400 beste biercafés van bij ons in de kijker te zetten. Maar hoe begin je hier aan? Door vooral veel op café te gaan. Maar ook door aandacht te hebben voor de details. Het was verre van eenvoudig. Begonnen met een ruwe selectie van ongeveer 800 cafés ben ik uitgekomen op een persoonlijke top-400.

SELECTIECRITERIA

In eerste plaats heb ik gelet op de manier waarop bier aan bod komt. Hoe ziet de bierkaart eruit? Hoe wordt het bier gepresenteerd en geschonken? Bovendien vind ik de kwaliteit en verscheidenheid in het bieraanbod belangrijker dan de omvang van de bierkaart.

Daarnaast heb ik gekeken naar het concept van het café: hoe speciaal, authentiek of uniek is de herberg in kwestie? Zo troon ik je in dit boek mee naar proeflokalen van artisanale brouwers, naar plekken waar je pal naast de koperen brouwketel het ter plaatse gebrouwen bier proeft. Maar evengoed naar dat sfeervolle bruine café met houten interieur, naar die fijne bierbistro of naar die vintagebar waar je uitsluitend artisanale gerstedranken van 't vat kunt bestellen. Of wat gedacht van een bruin café waar de uitbater focust op Belgische frietjes en bieren? Er is één grote constante bij de geselecteerde adressen: in elk café dat in dit boek wordt geportretteerd, wordt Bier met een hoofdletter geschreven.

IN HET GLAS

Per café geef ik een biersuggestie mee. Niet omdat ik vind dat dit het allerbeste is wat je op dat specifieke adres op de bierkaart aantreft, noch omdat je absoluut dat bier op deze locatie moet drinken, maar omdat ik van de gelegenheid gebruik wil maken om een degelijk Belgisch bier voor te stellen. Elke in-het-glas-suggestie is een tip. Het is steevast een aanrader! Voor wanneer je niet weet wat te bestellen. Ik hoop vooral dat dit boek een lekkere leidraad mag zijn tijdens jouw ontdekkingsstocht doorheen de wereld van het schuimende gerstenat en van de bruisende cafés waar die parels getapt en geschonken worden.

IN DE BUURT

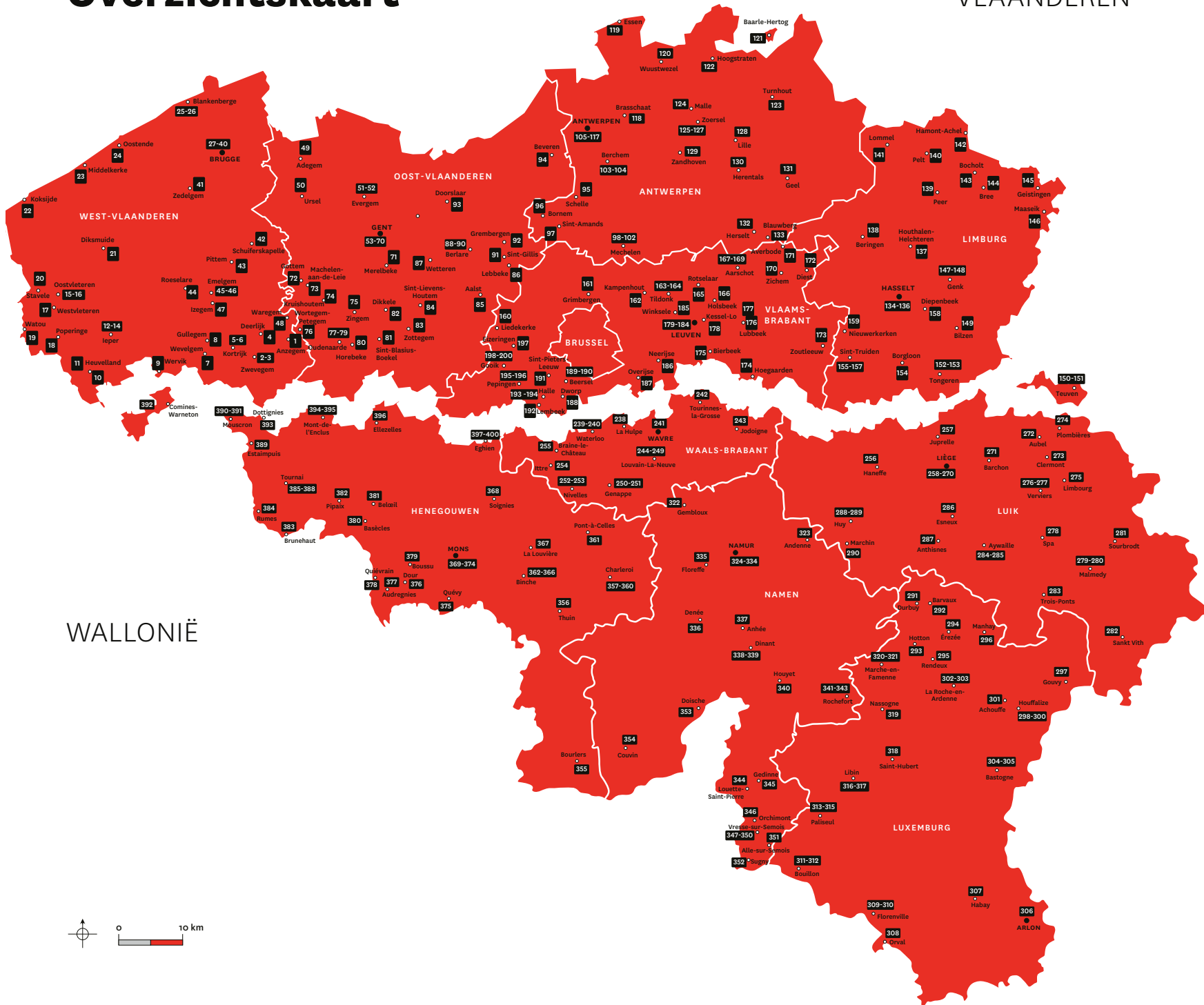
Omdat we tijdens deze ontdekkingsreis door bierland België bierland net iets verder willen kijken dan onze neus lang is, geef ik bij ieder adres een leuke tip voor een uitje in de buurt mee. En zo heb je meteen een reden om van je cafébezoek een daguitstap te maken.

Geniet van deze heerlijke cafétocht!

— Sofie Vanrafelghem

Overzichtskaart

VLAANDEREN

WALLONIË

BRUSSEL

DANK JE WEL

De voorbije jaren heb ik het hele land rond gezworven op zoek naar de fijnste bierplekken van België. Het is een enorm avontuur geweest dat me naar fascinerende en mooie biercafés bracht. Ik leerde zo vele gepassioneerde en gastvrije café-bazen kennen. De 400 beste biercafés en brew-pubs van België in kaart brengen was een enorme opgave. Dit had ik nooit kunnen realiseren zonder de steun van familie en vrienden. Daarom een extra grote dankjewel aan mijn goede vriend Andy De Mulder, mijn lieve ouders en mijn rots in de branding en echtgenoot David Le Roy voor alle hulp. Santé!

Sofie Vanrafelghem

Noorman Kaffee Tende De Circus Brouwerij
't Kruiske Souffleur Kunstcroeg De Doedelzak
Bierhuis De Mythe 't Rusteel In Den Grooten
Moriaen Basseville Den Heksestoel Kaffee Bazaar
St. Arnoldus Øl Ieper Brouwerij Deca 't Molenhof
In de Vrede Bar Bernard Au Nouveau St.-Eloi 't Hof
van Commerce De Dolle Brouwers Brouwerij Sint-
Idesbald Den Toogoloog Botteltje Bierhuis Herman
Havenhuis Brouwerij Fort Lapin Le Trappiste Café
Rose Red Bierbrasserie & Café Cambrinus
2be Bar / The Beerwall De Garre Bourgogne des
Flanders 't Brugs Beertje Huisbrouwerij De Halve
Maan Gauthier In 't Nieuw Museum De Kelk
Daverlo De Hoptimist Streekbierenkaffee
Rembrandt t Een en 't Ander Brouwerij Maenhout
't Motje d'Oude Maalderij/The Mash
Bierkasteel/Michelles Pub & Brasserie
In de oude Sint Pieter Brouwerij 't Gaverhopke

**OP CAFÉ IN
WEST-VLAANDEREN**

Premium Unfiltered

Noorman

TRENDY GENIETEN IN SCANDINAVISCHE SFEREN

Pieter Van de Velde is al sinds zijn kindertijd gefascineerd door de Noormannen. Toen hij samen met Lien Ottevaere een café opende was de naam dan ook snel gevonden. Het moest een plek worden waar de klanten konden verbroederen, straffe verhalen vertellen en waar de waard natuurlijk op tijd de drinkhoorns bijvult. Net als bij de Vikingen, dus.

In het verleden was dit een dancing en dat kun je nog merken aan de structuur van het gebouw en aan de handige, ruime parking voor de deur. De huidige brasserie is niettemin erg sfeervol ingericht met een mix van trendy lounge-elementen en aspecten uit de bruine kroegstijl. Bij Noorman kun je samen met vrienden gezellig onderuitzakken in de chesterfields of aan een tafeltje iets kleins of iets groots nuttigen. Onder het waakzame oog van de Viking – let op de grote tekening aan de muur – kies je een biertje van de kaart of de suggestie van het vat. Laat je zeker niet afschrikken door de reusachtige afbeelding van de hongerige beer die met opengesperde muil in je nek hijgt als je een smakelijke Noorburger of een van de andere gerechten wil verorberen. De vlotte bediening maakt meteen komaf met elke ‘luide dorst, stille honger’, het motto van deze zaak.

1

ANZEGEM

Noorman

Wortegemsesteenweg 54 – 8570 Anzegem

Tel. 056 75 88 47 | www.barnoorman.be

Open op donderdag, vrijdag en zaterdag van 18.00 u tot 1.00 u, op zondag van 16.00 u tot 1.00.

IN HET GLAS

Vikking

8,5 % - Brouwerij Boelens

Sammy Bruggeman klopte in 2011 bij Kris Boelens aan met de vraag om deze tripel te brouwen. De naam (bewust met 2 k's) verwijst naar een oude legende uit Hamme over een Vlaamse gaai die kon praten. De vogel werd geroofd bij een overval door de Noormannen en sprak pas opnieuw toen hij na vele omzwervingen weer in Hamme aanbelandde. Vikking is een vlot blond bier met een licht bittere afdronk. Een ideaal biertje dus voor café Noorman.

IN DE BUURT

Domein de Ghellinck

Dit kasteeldomein is een schitterend wandelgebied. Vreemd genoeg valt hier nergens een kasteel te bespeuren. Een verwoestende brand in 1973 legde het gebouw in de as. Maar de bijgebouwen (een gerestaureerde hoeve en een koetshuis waarin nu een horecazaak actief is) en het park zijn nog altijd meer dan de moeite. Wie verder dan het park wil wandelen, trekt richting Scheldeboorden en naar de ruïnes van de abdij van Beaulieu.

→ Domein de Ghellinck, Kortrijkstraat 74 - 9790 Wortegem-Petegem
www.domeindeghellinck.be

Domein de Ghellinck

Kaffee Tende

HAAL HIER JE BREVET VAN BIERKENNER

Wie het logo van Tende ziet, begrijpt meteen waar de naam op slaat. Kaffee Tende is gelegen in een doodlopende straat. De ‘T’ van Tende kreeg dan ook de vorm van een verkeersbord. Uitbaters Bram en Gwen hadden al veel ervaring in de horeca. Samen een zaak uitbaten leek dan ook een logische beslissing.

In Kaffee Tende zijn zowel jong als oud welkom en ook het interieur weerspiegelt een geslaagde mix van traditie en moderniteit. Het volledig vernieuwde interieur ademt hout: van de verweerde plankenvloer tot de grote, uitnodigende bar die de ruimte domineert. Zelfs de wegwijzer naar de wc is mooi in hout uitgewerkt. Ondanks al het houtwerk oogt Tende als een eigentijdse, moderne bruine kroeg. Smartphonejunkies nemen het best aan de toog plaats, want aan de onderkant vind je oplaadpunten.

De uitbaters van Tende willen heel bewust de aandacht vestigen op het rijke aanbod aan Belgische bieren. De immer evoluerende bierkaart biedt een mooie mix van lokale bieren en persoonlijke favorieten. De bierpassie van zythologe Gwen werkt duidelijk aanstekelijk bij de klanten. Gwen en Bram proberen hun klanten ook te motiveren om nieuwe dingen te ontdekken. Daarom kun je in Kaffee Tende geregeld brevetten verdienen, iets wat vooral de jongere klanten aanspreekt. Zo kunnen klanten bijvoorbeeld een brevet verdienen door alle trappisten te proeven, of alle zogenaamd ‘lichte bieren’. Zeker het proberen waard!

2

ZWEVEGEM

Kaffee Tende

Otegemstraat 271 – 8550 Zwevegem

Tel. 0479 13 46 41

Open van woensdag tot zaterdag vanaf 16.30 u; op zondag vanaf 11.00 u. Gesloten op maandag en dinsdag, maar tijdens de schoolvakanties ook open op dinsdag.

IN HET GLAS

Jongleur

4% – Het Gulden Spoor voor De Circus Brouwerij

Tim Vandenberghe is circusartiest én bierkenner. Hij helpt af en toe in Kaffee Tende en bracht in 2013 de Piccolo op de markt. Zijn tweede bier Jongleur is heel frisfruitig, elegant gehopt en heeft een laag alcoholpercentage. Tim heeft duidelijk gejongleerd met Amerikaanse hoppen, want je ervaart in zijn jongste creatie een mooie citrustoets.

IN DE BUURT

De Gavers

Het provinciaal domein De Gavers is een heerlijke plek voor wie houdt van wandelen of fietsen. In de zomer kun je er bij het bewaakte strand zwemmen en kajakken. Kinderen kunnen zich uitleven op de speelpleinen en tijdens de zomermaanden kun je er elke zondag een hoog touwenparcours trotseren.

→ De Gavers, Eikenstraat 131 – 8530 Harelbeke

www.west-vlaanderen.be/domeinen/gavers

De Circus Brouwerij

PROEVEN VAN EEN PICCOLO OF EEN JONGLEUR

Circusartiesten Stijn Vercaemst en Tim Vandenberghe hadden een act als twee piccolo's op stelten met een reuzenbar. Na de voorstelling werd het publiek uitgenodigd om op de reusachtige stoelen te klimmen. Wie daar in slaagde, kreeg als beloning een pint bier uitgeschonken. Zo groeide bij het clonwsduo het plan om een eigen biertje te creëren.

In 2013 lanceerden Stijn en Tim hun Piccolo, een aangenaam kruidig bier van 8,5 %. Al gauw volgde een tweede gerstenat: Jongleur. Ook dit 'circusbier' werd een succes. De brouwende circusartiesten kregen de smaak helemaal te pakken en besloten in 2021 te investeren in een eigen brouwzaal met proefcafé. Hiervoor vonden ze de ideale locatie op de site van de beschermde elektriciteitscentrale Transfo in Zwevegem.

Brouwingenieur Bert Van Hecke van B'Brew uit Roeselare ontwierp voor Tim en Stijn een brouwinstallatie op maat. Er is wat klimwerk nodig om op de installatie te komen, ze is dus perfect voor de twee circusbrouwers. Ze brouwen hun vaste gamma, maar experimenteren ook vaak met nieuwe en gedurfde smaken.

In het proeflokaal kun je de bieren degusteren aan mooi beschilderde houten tafels. In de zomer kun je terecht op het leuke terras. Stijn en Tim organiseren ook regelmatig *beer&food pairing*-events en spelletjesnamiddagen.

3

ZWEVEGEM

De Circus Brouwerij

Transfostraat 28, 8550 Zwevegem

Tel. 0499 88 72 36 | www.circusbrouwerij.be

Open op vrijdag van 15.00 u tot 22.00 u en
op zondag van 14.00 u tot 20.00 u.

IN HET GLAS

Ringmaster Session Porter

4,5 % – De Circus Brouwerij

Naast circusartiesten zijn Bert en Tim verdomd goede brouwers. Dat bewijzen ze opnieuw met deze *session porter*. Het donkerbruine bier geurt naar melkchocolade. De Ringmaster heeft een mooi moutkarakter met een duidelijke koffietoets dankzij de gebrande mout. Qua stijl gaat het bier zelfs wat in de richting van een lichte Britse stout, maar dan toch net wat zachter van smaak. Afsluitend met een licht rokerige afdrank laat het bier zich erg smaken.

IN DE BUURT

Lijsternest

Dit huis is de authentiek bewaard gebleven woning en werkplek van een van de belangrijkste Nederlandstalige schrijvers: Stijn Streuvels. Hij verwierf vooral bekendheid met romans als *De Vlaschaard*, *De teleurgang van den Waterhoek*, *Prutske* en de novelle *Het leven en de dood in den ast*. Streuvels' oeuvre focust op het Vlaamse plattelandsleven. De schrijver zocht een rustige plek om te kunnen werken en zo werd het Lijsternest gebouwd in 1905. Hier lijkt het alsof je binnenstapt in het leven van de auteur, alles is nog zoals het destijds was: van de kunstwerken van zijn vrienden tot zijn reissouvenirs en zijn grote bibliotheek en schrijftafel.

→ Lijsternest, Stijn Streuvelsstraat 25, 8570 Ingoogem (Anzegem)
letterenhuis.be/nl/pagina/het-lijsternest